

2. Горшкова, Л. М. (2015) Педагогічні умови формування дослідницької компетентності студентів біологічного профілю. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Сер.: Педагогічні науки. Вип. 27. С. 78-84.
3. Уваров, Ю. (2010). Компетентнісний підхід: особливості реалізації у галузевих стандартах вищої освіти з цивільної безпеки. Новий Колегіум, № 3, 38-43.

DOI 10.36074/13.03.2020.v2.37

МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНО-ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

Прокопчук Вікторія Ігорівна

канд. пед. наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах
Рівненський державний гуманітарний університет

УКРАЇНА

Глобальні цивілізаційні зміни, що відбуваються в сучасному світі, пов'язані безпосередньо з особистістю та освітою. Без сумніву, прогрес будь-якого суспільства визначається рівнем розвитку особистості, який у свою чергу зумовлений станом розвою освіти. Відтак, актуалізується розуміння впливу глобальних світових змін на значення освіти у суспільстві, сутність перетворень у самому освітньому просторі та місце людини у цих швидкоплинних трансформаціях [1].

Крім того, в Україні, в умовах реформування освітньої галузі, її інтеграції в європейський освітній простір гостро постають питання впровадження та реалізації нових вимог щодо якості підготовки майбутніх педагогів. Не викликає сумніву розуміння вагомої ролі мистецтва у цих процесах.

У той же час, стрімкі позитивні тенденції у розвитку цифрових технологій у різних наукових галузях (інформатизація сучасного життя, четверта промислова революція тощо) та зміни організаційних і змістових аспектів у вищій школі в контексті технологічних досягнень [2; 3] нівелюють цінність естетичної освіти, естетичну сутність та виховний потенціал мистецької освіти, відсуваючи їх на дальній план.

Водночас, у багатонаціональній українській державі, сьогодні, як ніколи гостро постають проблеми виховання «людини культури», діалогу культур у полікультурному суспільстві, актуалізуються зустрічні тенденції міжкультурної комунікації, культурного взаємопроникнення, у тому числі і мистецького, утвердження культурного «Я» нації та найголовніше – його прагнення зберегти свою унікальність.

У такий спосіб виникає протиріччя між стрімкою глобальною технологізацією сучасного життя та нівелюванням значущості мистецької освіти як фундаменту у підготовці вчителя музики, що потребує акцентування на усвідомленні важливої ролі виховного потенціалу мистецтва.

Інтернаціоналізація, як процес входження освітніх національних інституцій у глобальний освітній простір є одним з визначальних пріоритетів розвитку вищої освіти в усьому світі. За визначенням ЮНЕСКО, інтернаціоналізація, що

охоплює питання змісту навчальних програм, процес навчання та викладання, мобільність викладачів і студентів, різноманітні дослідження й форми співробітництва тощо, «є однією з форм, в яких вища освіта відповідає на можливості і проблеми глобалізації» [1].

Беззаперечно, глобалізаційний прогрес будь-якої країни залежить від загальнолюдського. Стрімкий розвиток забезпечують ті країни, які тісно співпрацюють з усім світом, відтак актуалізується виховання громадян, здатних до співжиття та міжкультурної комунікації у глобальному світовому просторі, де роль належної підготовки вчителя музики, як провідника культурно-мистецьких цінностей важко переоцінити.

У «Педагогічній Конституції Європи» наголошено на тому, що інтеграційний європейський процес потребує формування сучасної європейської людини, «здатної до співжиття у полікультурному суспільстві у мирі і злагоді». Реалізація цієї місії покладена на учителя, як одного із ключових суб'єктів цих перетворень, який формуючи світоглядно-культуру позицію молоді, здатен виховати взаєморозуміння й толерантність в умовах спільного життя у європейському домі. Без сумніву, «майбутнє кожного народу, країни і співдружність народів значною мірою залежать від якісної підготовки майбутніх педагогів» [4], тому найважливішим завданням держави в освітній галузі, зокрема мистецькій, є підготовка вчителя музичного мистецтва нової генерації, здатного виховати «людину культури», до реалізації новітніх підходів у навчанні й вихованні молодого покоління, спроможного до толерантності у діалоговій співтворчості як сутності людського буття (за М. Бахтіним, В. Біблером).

«Людина культури» у сучасних технологічно-цифрових процесах постає як духовно багата особистість творчої активності, із сформованим почуттям власної гідності, патріотизму й національної самосвідомості, толерантна у діалоговому співжитті та співтворчості, гнучка та мобільна в орієнтації та адаптації до швидкоплинних глобальних інтернаціоналізаційних перетворень, оптимістично налаштована на життя та подолання труднощів.

У цьому сенсі влучними є судження М. Киященка щодо неминучих змін в епоху інформаційно-цифрових технологій у новітній підготовці педагогів, необхідність створення стратегій виховання по-новому освіченої молоді. Суспільству потрібні люди, що відповідатимуть новій культурі взаємодії людини зі світом людей, природи, а також зі світом культури [5].

Підтримці й розвитку музичної освіти сприяє Міжнародне Товариство Музичної Освіти (ISME – International Society for Music Education), засноване спільними зусиллями ЮНЕСКО та Міжнародної Музичної ради ЮНЕСКО у 1953 р. в Брюсселі на конференції «Для стимулювання музичної освіти як невід'ємної частини загальної освіти». Всесвітня мистецька організація представляє міжнародну й міжкультурну мережу освітян, що налічує професіоналів з понад 80 країн світу та об'єднує: педагогів дитячих садків та раннього музичного виховання; вчителів музики у загальноосвітніх навчальних закладах; викладачів музичних шкіл, училищ, консерваторій, педагогічних університетів; музичних терапевтів; теоретиків та дослідників музичної освіти; музикантів-виконавців; студентів [6].

ISME охоплює як професійну, так і аматорську музичну освіту та вбачає свою місію у підтримці всесвітньої спільноти музичних педагогів в різних напрямках; сприянні міжкультурної співпраці педагогів-музикантів усього світу; розвитку музичної освіти упродовж життя. Міжнародне Товариство пропагує обмін досвідом і міжнародне співробітництво для міжкультурного взаєморозуміння та наголошує, що ефективна музична освіта залежить від висококваліфікованої підготовки педагогів [6].

Висновки. Сьогодні перед музично-педагогічною освітою постає завдання виховання «людини культури», здатної до культуротворчої місії та міжкультурної комунікації у багатонаціональному й полікультурному українському суспільстві. Необхідність заострення посиленої уваги до музично-педагогічної освіти визначається розумінням ролі вчителя як носія й провідника культурно-мистецьких цінностей. Постановка акцентів значимості професійної підготовки вчителя музичного мистецтва спрямована на рефлексію суспільства до розуміння окреслених проблем у глобальних цивілізаційних процесах та саморефлексію педагогів-музикантів, студентів музично-педагогічних та мистецьких спеціальностей щодо вдосконалення виховних концепцій у зазначених процесах та професійної перспективи.

Список використаних джерел:

1. Кремень, В. (2011). Освіта в структурі цивілізаційних змін. *Вища освіта України*, (1), 8–11.
2. Шваб, К. & Девис, Н. (2018). *Технологии четвертой промышленной революции*. Москва: Эксмо.
3. UNESCO: ЮНЕСКО принимает первый международный договор ООН о высшем образовании (2019). Вилучено з <https://ru.unesco.org/news/yunesko-prinimaet-pervyy-mezhdunarodnyy-dogovor-oon-o-vysshem-obrazovanii>.
4. Педагогічна Конституція Європи. Преамбула. (2013). *Вища освіта України*, (3), 111–116.
5. Киященко, Н. И. (2010). Трансформация эстетического воспитания в эпоху глобализации и смены цивилизаций. *Век глобализации*, (2), 127–138.
6. ISME: *International Society for Music Education*. Вилучено з <https://www.isme.org/about>.